

sertim reclamitantibus amicis, atq; etiam nonnunquam
 animum, mihi contingat. Quod si hanc epistolam perue-
 nisse ad te sensero, satis tibi faciendi cura defunctum me
 esse lætabor: sum enim ad scribendum natura procrastina-
 tor. Vale. Parisijs. M.D.X. octauo Calend. Aprileis.

GVLIELMVS BVDAEVS CLAVDIO
 CANTIVNCVLAE IVRIS
 CONSVLTO S.

Ergrata, perq; iucunda mihi fuerunt literæ
 tuæ doctissime Cantiuacula, duorum men-
 sium interuallo peregre redeunti redditæ.
 Humanitate em̄ tua singulari adductus sum,
 atq; adeo negocijs ab omnibus abductus, ut
 Zasianis commētarijs uacarem: quos tu mi-
 hi dono miseris, ut quidem ego interpretor, animi tui pi-
 gnus, mihi ultro beneuolētis. Quod uero tuis literis ma-
 gnopere uidere, quasiq; ambitu quodam suauiloquo con-
 tendere mecum, ut amicitiam coire tibi liceat: hanc ego cō-
 ditionem tam cupide amplector, ut si prior ingenium tuū
 nossem, prioreis quoq; partes ad amicitiam prouocandi
 occupaturus fuerim. Siquidem eximiæ tuæ facundiæ do-
 cumento ita animum meum pigneratus es, atq; munere
 ultro misso ex tanto locorum interuallo, auctoratum tibi
 reddidisti, ut totus esse tuus gestiam: quod quidem nulla
 aliorum amicorum captione, aut incommodo fieri possit.
 Præsertim cum istam tuam facundiam germana probita-
 te conditam esse sentiam, quantum quidem odorari inge-
 nij tui naturam ex unius epistolæ uestigijs potui: cuius
 tute contextu si mihi animum tuum bona fide promp-
 sti, & explicasti, ut fidem mihi facit scriptionis tuæ candor
 maior omni suspicione, ut uerbis uestris utar: quum ipse

ea in re quoque ut in alijs, imposturam factitare non didice-
 rim, optimo utique exordio uidemur auspicati esse amicitia-
 am: quippe queis mutua admiratio, proxenetæ uice fun-
 cta, officiorum commercium conciliarit. Cui etiam accessit,
 quod morum similitudo utrunque alterius cupidissimum
 effecit: nisi si animi mei æstimatio, ad falsam me coniectu-
 ram impulit. Atqui animi tui sincera, inculpataque simpli-
 citas, doctrina multiplici perpolita, conspicuam se præbuit,
 & illustrem: non modo in amicitia mea artificii, & candi-
 do eloquio emerenda, sed etiam in Zasio tuo mirifice com-
 mendando, simul in Forbiana industriae patrocinio susci-
 piendo. Quo minus uerendum mihi esse duco, ne in æsti-
 matione, & perpensione tuæ mentis præpropere sententi-
 am tulerim, unico specimine contentus humani ingenij:
 quod affirmare sese, & affingere multiplicatius Proteo
 natura comparatum est. Hactenus est quod affirmare aus-
 sim, de homine & externo, & alioquin mihi incognito sen-
 tiendum esse mihi: si quidem uir bonus esse, & existimari
 uelim. Verum enim uero quod in triumuiratu constituen-
 dæ rei Pandectarie honorificam mei rationem habuisti,
 fecisti tu quidem pro ingenita tibi humanitate: cæterum
 per melicet, ut Zasius & Alziatus homines pereruditi, te
 collegam sibi ad eam rem persequendam cooptent, in Mur-
 sarum utique officinis apprime expolitum. Sæpe enim lite-
 ris obsignatis, & quæ in manus hominum exierunt, id me
 munus eiurasse testatus sum. Quo facto præcipue meruisse
 mihi uidebar, ut æquiore iam ac placidiorè Zasio tuo
 uterer: qui mecum ipse simultatem non obscuram exercu-
 isse in legis Pomponianæ commentario, à nullo non iudi-
 cabitur, qui compos sit intellectus: & eundem tamen ipsum
 si quando audierit, aut uiderit multa me in nouissima Chal-
 cographi editione eradenda curasse, quæ conuiciosius mi-
 hi dicta quam grauius uidebantur, bonam utique partem

offensionis suæ mihi remissurū esse puto: ut cæteros quoque omneis, qui uicem hactenus iuris peritorum doluerunt ob dignitatem eius disciplinæ (ut quidem tractata est, & tradita à recentioribus) quoquo modo imminutam annotationibus meis. Quin & illud fateri non dubitabo pro innata mihi simplicitate, nullum esse omnino eorum, queis de eo opere calculos ponere doctrinæ merito licuerit, qui iniquior me, aut iratior eius rei arbiter sit. Cæteri quantum audio & uideo, multa me in eo cōmentario præclare congeffisse: aliqui etiam digeffisse iudicant: nonnullos etiam loquendi genus imitari, dictionemq; non pœnituit: à quibus Zasius ipse non alienus mihi uisus est. Ecquæ autem prærogatiua præiudicij mei grauior esse potuit in uniuersum opus, quàm quod & uerbo, & scripto profiteor contestabunde, opus mihi meum eo nomine displicere, quod iuuenili tum feruore incaluisse me postea agnouerim, scribendiq; tyrociniio ferociter elatum, & intransuersum actum? Zasius autem ipse uiderit nimio ne fortasse ostentandi ingenij studio, aut alia quapiam inconsulta cupiditate, æqui, boniq; rationem quibusdam in locis non habuerit: suæ etiam grauitatis, aut opinionis non satis meminerit. In uniuersa autem re perpendenda, in antinomijs dijudicandis, in quibus tandem ipsis grauiorē se arbitrum, mihiq; placabiliorem præbuit, quod quidem ad me attinet, an ipse litem suam fecerit ambitiosule sententiam pronunciando, aliorum erit iudicium: quandoquidē semel animo offirmaui, nec eius, nec cuiusq; commentarijs causa mea rescribere. Nec ob id ipsum Zasius infensiore unquam me, aut minus amico utetur: si mecum ipse olim rem sibi esse uelit, qualis inter homines esse potest tāto locorum interstitio disiunctos. Ac ne mihi tu nec opinanti id accidisse putes, præclare peto mecū actum esse palam dictito: q; hactenus multorum scriptis non proficissus

fuerim, & contumelijs enectus: uidelicet quod sero intelligere coeperim, quàm luculenta iniuria genus hominum afficere uoluisse uidear quàm existimatissimum: quam tamen & ipsam tot annorū dissimulatione remissam, & abolitam esse sperabam: idēq; mihi saepe palàm gratulatus sum. Alzium in numerum amicorum meorum merito retulisse me puto, uirum non iam eximia doctrina commendabilem, prout est eius uisenda comitas, & facundia. Is, quum Auenione transirem, ultro ad me adiit perquam officiose, contra quàm eius praestantiae, & meae mediocritatis ratio exposcere uidebatur. Tametsi ea in re nihil mihi uitio uerti potest, cui de uia fesso super coenam homo urbanitate praeditus anteuertit. Zasius autem scripturus sum propediem, si tabellarium nactus fuero. Is em̄ ad me scripsit: sed literae interciderunt, anxie à me nequicquam perquisitae. Non dubito uirum eum esse multis nominibus commendabilem, cui tantum testimonium praebendum esse duxeris, praeterquam quod ipse sui documentū edidit non mediocris industriae. Nonnulli tamen eorum, quibus alioquin doctrinam suam, operamq; nauatā probauit, mirari sese aiunt quid causae esse possit, aut quam ipse causam dicere, quin homo multarum rerum scientia praeditus, & tutor iuris ciuilibus, eiusq; studij patronus, & gnauus & impiger, messem sibi laudis ex aliena segete arripuerit: praesertim, quum latum adhuc campum laudis percipiendae intactum reliquisset, occupantis futurum omnium confessione, tanquam pro derelicto habitum. Quem ipsum adhuc uacuum, quum repetere integrum sit, Zasius tamen, atq; alijs in eius possessionem ituris, anteuertere non conabor: mihi ipse, quid acturus sit Zasius denunciandum curauit. Vale, Parisijs. XVI. Calend. Augusti.

GVLIELMVS